

Finansdepartementet

Fi.remissvar@regeringskansliet.se

Kopia till: fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Dnr: Fi2019/01291/SPN

Yttrande över, Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner

Finansdepartementet har gett Linköpings kommun möjlighet att yttra sig över Lantmäteriets rapport *Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner – Delrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess*. Lantmäteriet föreslår att det ska finnas en infrastruktur för nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner och att denna ska utgöra en del av den nationella infrastrukturen för geodata. Lantmäteriet föreslår:

Följande aktörer och roller ska gälla för nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner.

- Kommuner ska ha en skyldighet att delta i den nationella infrastrukturen och vara informationsansvarig för detaljplaner enligt lagen och förordningen om geografisk miljöinformation. Detta innebär att kommunen ansvarar för att ta fram nödvändiga informationshanteringstjänster så att informationen kan göras nationellt tillgänglig. I ansvaret ligger att se till att informationen i digitala detaljplaner följer Boverkets standard. Skyldigheten innebär inte att befintliga eller nya planer måste digitaliseras.
- Lantmäteriet ska kunna erbjuda att utföra ovan nämnda skyldighet åt kommunerna för deras räkning. Denna myndighetsuppgift ska vara anslagsfinansierad och inte behöva upphandlas av kommuner. (Datavärdskap)
- Lantmäteriet ska agera som samordnare i fråga om avtal m.m. enligt gällande regler, förordning med instruktion för Lantmäteriet och lagen och förordningen om geografisk miljöinformation.
- Lantmäteriet ska inom ramen för lagen och förordningen om geografisk miljöinformation säkerställa att det finns en gemensam ingång till informationen, till exempel i form av ett visningsfönster (nationell digital planmosaik).

Linköpings kommun är i stort positiva till Lantmäteriets och rapportens förslag till förändringar. Lantmäteriets förslag om deltagande i infrastruktur ser Linköpings kommun som ett viktigt första steg i en implementering av en obruten digital samhällsbyggnadsprocess.

Linköpings kommun vill särskilt lyfta fram några synpunkter.

Lantmäteriets förslag och Linköpings kommuns synpunkter

Kravet på att endast tillgängliggöra redan digitala detaljplaner

Linköpings kommun vill påpeka att detta innebär att de kommuner som redan gjort ett stort arbete med att digitalisera åläggs ett ytterligare ansvar, medan de kommuner som ännu inte påbörjat digitaliseringen undgår detta.

Föreslaget att Lantmäteriet får datavärdskap vid överenskommelse

Linköpings kommun ser det som ett bra förslag att Lantmäteriet kan ta på sig ett datavärdskap vid överenskommelse. Kommunen anser då att det är viktigt att tillräckligt resurser till Lantmäteriets avsetts för detta.

Vidare önskar Linköpings kommun förtydligande kring vilka kommuner som kan få komma att nyttja Lantmäteriet för deras datavärdskap. Kommer detta vara öppet för samtliga kommuner eller regleras?

Förslaget omfattande att information ska vara georefererad för att uppfylla kravet på digital

Linköpings kommun önskar förtydligande kring vad som räknas som en digital detaljplan och var gränsen går mellan en digitala och en icke-digital. Uppfyller en georefererad, men ej enligt SIS-standard, dwg-fil kravet på att vara digital?

Definition av digital detaljplan och planbeskrivning

Med detaljplan avses både plankarta och planbeskrivning. Linköpings kommun ställer sig frågan om planbeskrivningen enbart finns som en PDF torde den inte omfattas av kravet på tillgängliggörande. Linköpings kommun eftersöker ett förtydligande kring planbeskrivningen. Vidare bör det förtydligas huruvida områdesbestämmelser och planändringar också omfattas av kravet på digitalt tillgängliggörande.

Ikraftträdande

Linköpings kommun ser det som angeläget att en infrastruktur kommer på plats och sätts i användning. Dock upplevs det oklart vad som krävs från kommunerna från och med 1 januari. Ska samtliga digitala detaljplaner tillgängliggöras från och med detta datum, eller kan ett tillgängliggörande ske successivt?

Perspektivet på befintliga standarder för detaljplaner

Linköpings kommun noterar att listan över brister i befintlig standard för detaljplaner utgår ur ett leverantörsperspektiv. Det är viktigt och angeläget att också kommunernas perspektiv lyfts in för att skapa ändamålsenliga detaljplaner med möjlighet att reglera alla de saker som plan- och bygglagen (PBL) tillåter. Som exempel kan lyftas:

- I standarden är geometrin i form av linjer och punkter för att anpassas till internationell standard för planeringsdata. Vad skulle konsekvenserna bli att fråga detta?
- Hur stor blir inskränkningen i kommunens planeringsmöjligheter om alla fritextfält tas bort i standarden? Här behövs en noggrann konsekvensanalys innan en sådan ändring genomförs.

Konsekvenser för det kommunala självstyret

Lantmäteriet konstaterar i rapporten att förslaget inte ändrar på grundläggande förhållanden om kommuners beslutsrätt om markanvändning och fysisk planering. Linköpings kommun vill dock framhäva att en standardisering av detaljplaner, som är en förutsättning för ett nationellt tillgängliggörande, innebär konsekvenser för det kommunala självstyret då risk finns att standard ändras på ett sätt som begränsar kommunens handlingsfrihet. Staten bör ta ett ansvar att kartlägga hur kommunerna använder planbestämmelser idag, och på vilket sätt dagens sätt att reglera och formulera sig kan tas tillvara på i en framtida standard.

Effekter för kommuner

Lantmäteriet anser att genomförandet av EU-direktivet avseende ska finansieras genom anslag för berörda. Linköpings kommun ställer sig frågan om det innebär att Lantmäteriet anser att alla kostnader som kan uppkomma för kommuner som ett resultat av krav på tillgängliggörande borde kunna falla in under en anpassning till EU-direktivet?

Linköpings kommun eftersöker mer ingående resonemang kring de ekonomiska konsekvenserna som förslaget kan innebära för kommunerna.

Vidare så ställer ett nationellt tillgängliggörande stora krav på kommunerna för att vara delaktig i en sådan infrastruktur. Samtidigt som det är viktigt att få till stånd en infrastruktur innebär det ett ökat arbete och ansvar för landets kommuner, även i fallen där Lantmäteriet tar på sig datavärdskapet. Såväl som Lantmäteriet måste säkerställa sin kompetensförsörjning innebär en sådan här infrastruktur även kompetenshöjande insatser mot kommunerna.

Fortsatt arbete med standard

Linköpings kommun vill lyfta vikten av att vidare skapa en organisation som möjliggör för effektiva förändringar av standarden framöver. Problem kommer säkerligen att uppdagas vartefter implementeringsarbete sker, varför det är viktigt att förändringsarbete kan ske snabbt vid behov. Linköpings kommun hade gärna satt en vidare beskrivning kring detta.

Avslutning

Linköpings kommun vill avslutningsvis lyfta frågan om Lantmäteriet i och med förslagen anser att behovet av kommunspecifika planmosaiker försvinner i och med införandet av en nationell planmosaik.

För Linköpings kommun

Niklas Borg
Kommunstyrelsens ordförande

Kopia till: Samhällsbyggnadsnämnden